

HANDLINGSPLAN INTERN KONTROLL 2022

Barn- och skolnämnden

Innehållsförteckning

Förvaltningens riskarbete	3
Risker	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	6
Kontrollaktivitet: Hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS	6
Kontrollaktivitet: Kunskaper om och tillämpning av lagstiftning, rutiner och digitala kommunikationsverktyg i förhållande till offentlighet, sekretess och informationssäkerhet.....	6
Kontrollaktivitet: Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument.....	7
Nämndens kontrollaktiviteter.....	9
Kontrollaktivitet: Följa upp hur stor andel av förvaltningens utannonserade tjänster med legitimationskrav som tillsätts av legitimerade sökande.....	10
Kontrollaktivitet: Säkerställa att hanteringen av och kommunikationen kring beslut fattade av barn- och skolnämnden är ändamålsenlig.....	9
Kontrollaktivitet: Följa upp rapportering av tillbud i förhållande till arbetsskador.....	9
Framtid och utveckling	11

Förvaltningens riskarbete

2022 års intern kontrollprocess har i stort följt samma process som föregående år. I genomförd riskidentifiering och värdering har rektorer engagerats genom referensgrupper, övergripande nyckelfunktioner och arbetsgrupp för intern kontroll har gemensamt diskuterat ytterligare risker samt gjort kompletterande värderingar, och de förtroendevalda har engagerats genom en workshop i oktober 2021. Slutligt prioriteringsförslag har diskuterats i förvaltningens ledningsgrupp samt med barn- och skolnämndens presidium. De nämndspecifika risker som prioriterats bygger på risker som dels lyfts upp under pågående arbete och bedömts som viktiga, men har även valts ut mot bakgrund av nämndens önskan om tydligare koppling till beslutade mål.

I riskbanken finns två risker med en hög (röd) riskvärdering, varav en blir föremål för kontroll under 2022 (*tillbudsrisk*) och den andra risken (*skolornas låga nätverkskapacitet*) bedöms kvarstå. När det gäller skolornas nätverkskapacitet pågår redan ett arbete med att minimera risken inom ramen för förvaltningens arbetsgrupp för digitalisering. Därmed anses denna inte utgöra föremål för specifik kontroll inom ramen för intern kontroll 2022.

Ytterligare risker har varit föremål för diskussion när det gäller specifik kontroll och det gäller följande:

- *Bristande kontroll över vilka elever som åker skolskjuts* med riskvärdering 9 (gul). I detta fall pågår en skolskjutsutredning, vilken omfattar denna frågeställning. Således sker kontrollen genom en annan hantering och anses inte utgöra föremål för specifik kontroll 2022.

- *Bristande kännedom om krisberedskapsplan bland chefer* med riskvärdering 6 (gul). Det pågår ett arbete både kommunövergripande samt inom förvaltningen med krisberedskapsarbete. Kommunövergripande pågår införandet av en ny modul för risk- och sårbarhetsanalys och inom förvaltningen har en mall för enheternas arbete med trygghet och intern säkerhet arbetats fram. Den har en koppling till krisberedskapsplanen, men håller fokus på respektive enhets interna arbete vid eventuell kris. Således sker kontrollen genom en annan hantering och anses inte utgöra föremål för specifik kontroll 2022.

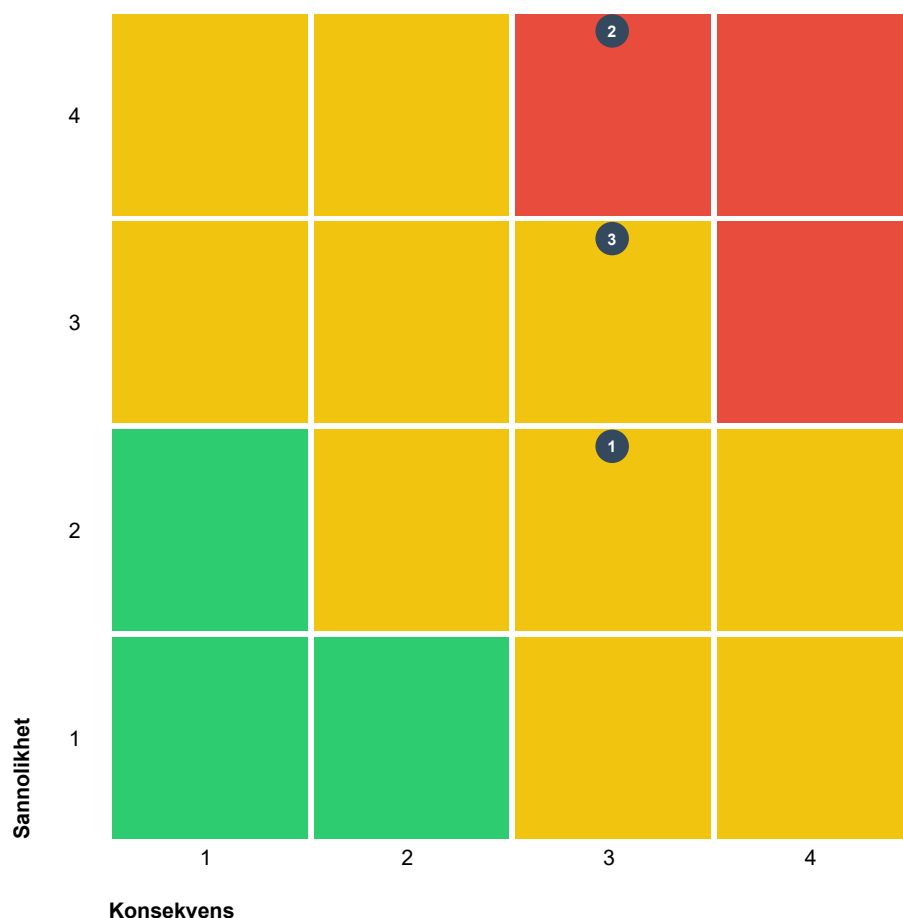
- *Att elever som skrivs ut från en skola ej skrivs in i någon ny (i Lunds kommun eller annan kommun)* med riskvärdering 6 (gul). Det finns en risk att elevers rätt till utbildning inte tillgodoses om en elev skrivs ut innan den har fått en ny plats på en annan skola inom eller utanför kommunen. Kontrollen sker genom hantering i verksamhetssystemen och genom kontinuerlig kontakt med skolenheterna. Således sker kontrollen genom en annan hantering och anses inte utgöra föremål för specifik kontroll 2022.

Utöver de kammungemensamma riskerna, och mot bakgrund av ovan motivering, innehåller handlingsplanen följande tre nämndspecifika risker för 2022, med tydliggjorda kontrollaktiviteter nedan:

- Risk för att tillbud inte rapporteras.
- Risk för att barn- och skolnämndens beslut inte följs/efterlevs.
- Svårigheter att rekrytera kompetenta och behöriga pedagoger (enligt barn- och skolnämndens beslut om tillägg 2022-02-01 § 5)

Risker

I riskmatrisen nedan presenteras de kommungemensamma risker avseende nästkommande år, 2022, som identifierats vid riskanalys under våren 2021.

2 Hög 4 Medel Totalt: 6

Hög
Medel
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik(Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
3	Möjlig(Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Kännbar (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
2	Mindre sannolik(Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
1	Osannolik(Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att nämndens beslut inte följs/efterlevs	2. Mindre sannolik	3.Kännbar	Yellow	Säkerställa att hanteringen av och kommunikationen kring beslut fattade av barn- och skolnämnden är ändamålsenlig.

Risk	Sannolikhet	Konsekvens		Kontrollaktivitet
Att rutiner och systemstöd för hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS inte är ändamålsenliga och/eller kända i organisationen vilket kan leda till bristfällig hantering av anställningar	4. Sannolik	3. Kännbar		Hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS
Att sekretessbelagd eller annan känslig information hanteras felaktigt och riskerar att röjas	3. Möjlig	3. Kännbar		Kunskaper om och tillämpning av lagstiftning, rutiner och digitala kommunikationsverktyg i förhållande till offentlighet, sekretess och informations säkerhet
Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs	3. Möjlig	3. Kännbar		Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument
Risk att tillbud inte rapporteras	4. Sannolik	3. Kännbar		Följa upp rapportering av tillbud i förhållande till arbetsskador.
Svårigheter att rekrytera kompetenta och behöriga pedagoger	3. Möjlig	3. Kännbar	 9	Följa upp hur stor andel av förvaltningens utannonserade tjänster med legitimationskrav som tillsätts av legitimerade sökande.

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

I detta avsnitt presenteras de tre beslutade kommungemensamma kontrollaktiviteterna för 2022.

Kontrollaktivitet: Hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS

Beskrivning av kontrollaktivitet

Lag om anställningsskydd, förkortat LAS, är i Sverige den lag som reglerar anställningsförhållandet, bland annat vilka regler som gäller vid anställning, uppsägning och avskedande. I Lunds kommun gäller att anställningsförfarandet ska följa rutiner för hantering av konvertering enligt LAS § 5 a samt AB § 4 mom. 4. och rutin för hantering företrädesrätt enligt LAS §§ 25-27 samt AB § 35.

Om rutinerna inte följs och anställningar konverteras till tillsvidareanställningar på grund av ouppmärksamhet eller bristande rutiner kan organisationen drabbas både ekonomiskt, förtroendemässigt men det riskerar också att innebära att verksamheten innehar felaktig eller bristfällig kompetens.

Syftet med kontrollaktiviteten är att inventera hur väl Lunds kommuns rutiner följs samt hur systemstöd och andra förutsättningar bidrar till en korrekt hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS enligt gällande lagstiftning.

Frågeställningar

- Hur ser kunskaper/kompetens rörande hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS ut i organisationen?
- Följer organisationen rutinerna för konvertering och företrädesrätt?
- Hur ser förutsättningarna i form av exempelvis systemstöd, anvisningar, säkrande av kompetens gällande regler för LAS ut?

Metod

Enkät
Inventering

Kontrollaktivitet: Kunskaper om och tillämpning av lagstiftning, rutiner och digitala kommunikationsverktyg i förhållande till offentlighet, sekretess och informations säkerhet

Beskrivning av kontrollaktivitet

I Lunds kommun hanteras stora mängder information av olika slag, alla med olika behov av skydd. Kommunen har tagit fram juridiska riktlinjer inklusive klassificering av information samt hur verksamheter och medarbetaren ska förhålla sig till hanteringen av sin information, däribland sekretessklassade uppgifter och användandet av digitala samarbetsytor.

Nya arbetssätt kombinerat med en ökad digitalisering och ständigt nya kommunikationsmöjligheter såsom införandet av Teams har medfört ett nytt beteende hos medarbetaren, både hur och var informationen kan och förväntas vara tillgänglig. I takt med ökad digitalisering och tillgängliggörandet av information ökar även kraven på att verksamheterna har kontroll över sin information och att hanteringen är laglig och följer Lunds kommuns informationshanteringskrav. Mot bakgrund av detta behöver verksamhetens och medarbetarens medvetenhet kring lagstiftning, rutiner och lämpligheten att använda digitala kommunikationsverktyg följas upp.

Syftet med granskningen är att mäta organisationens mognad och medvetenhet i hanteringen av konfidentiell/sekretessbelagd information oavsett i vilket sammanhang den förekommer.

Frågeställningar

- Hur utbredda och förankrade är organisationens kunskaper och kompetens rörande offentlighet och sekretess samt hantering av handlingar?
- Hur ser medarbetares och chefers attityder och beteenden rörande informationssäkerhet och hantering av handlingar ut?
- Hur ser organisationens förutsättningar ut för att kunna följa gällande juridiska riktlinjer och lagar om offentlighet, sekretess och hantering av allmänna handlingar?

Metod

Kartläggning
Intervju

Kontrollaktivitet: Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument

Beskrivning av kontrollaktivitet

Styrdokument ska tas fram i enlighet med det av kommunfullmäktige beslutade Program för styrning (beslutat 2020-01-30). Tas dessa inte fram på rätt sätt är risken att det finns konflikter med redan gällande styrdokument samt att de inte efterlevs. Konsekvenserna kan bli en ineffektiv organisation med onödig administration samt målkonflikter och/eller målförmörkelse som kan påverka utvecklingen av verksamheten.

Syftet med kontrollaktiviteten är att utvärdera genomslaget och efterlevnaden av kommunfullmäktiges antagna program för styrning.

Frågeställningar

- Tas styrdokument fram på rätt sätt enligt det av kommunfullmäktige beslutade Program för styrning?
- Är styrdokumentet lätt tillgängliga för berörda medarbetare?
- Säkerställer förvaltningen att beslutade styrdokument implementeras?

Frågorna besvaras med hjälp av självskattning.

Metod

Kartläggning

Inventering

Nämndens kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet: Säkerställa att hanteringen av och kommunikationen kring beslut fattade av barn- och skolnämnden är ändamålsenlig.

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det finns en risk att nämndens beslut ej efterlevs i organisationen. Detta kan ha flera orsaker, däribland otydliga beslutssatser men också att de interna processerna ej realiserar beslut i den omfattning/eller på det sätt som beslutats.

Om det finns brister i strukturen för uppföljning av genomförande av beslut riskerar det att leda till bristande tillit och ökad kontroll.

Syftet med denna kontrollaktivitet är att säkerställa att hanteringen av och kommunikationen kring beslut fattade av barn- och skolnämnden är ändamålsenlig.

För ändamålet har tre exempelärenden valts ut för granskning:

- Riktlinjer för skolskjuts (Dnr 2021/4155; beslut i nämnd 2021-06-15 § 114)
- Lokalförändring Tvärflöjtens förskola (BSN 2021/6847, beslut i nämnd 2021-12-14 § 208)
- Avgifter för förskola och fritidshem (BSN 2021/2352, beslut i nämnd 2021-12-14 § 203)

Frågeställningar

Får berörda kännedom om beslut fattade av barn- och skolnämnden?
Vilka rutiner finns för spridning av barn- och skolnämndens beslut?
Hur säkras verkställighet/efterlevnad av besluten?

Metod

Kartläggning
Stickprov

Kontrollaktivitet: Följa upp rapportering av tillbud i förhållande till arbetsskador.

Beskrivning av kontrollaktivitet

Att rapportera in tillbud är en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Tillbud ska alltid rapporteras in till arbetsgivaren, eftersom det är ett bra sätt att upptäcka risker som hade kunnat leda till olyckor och arbetsskador, såväl fysiska som psykosociala. Om tillbud inte anmäls in kan det aktiva och förebyggande arbetsmiljöarbetet begränsas.

Enligt arbetsmiljöverket är en enkel tumregel att det går tio tillbud på varje arbetsskada. I enlighet med tumregeln syftar kontrollaktiviteten till att undersöka förhållandet mellan antalet tillbud och arbetsskada.

Metod

Utdata från system

Kontrollaktivitet: Följa upp hur stor andel av förvaltningens utannonserade tjänster med legitimationskrav som tillsätts av legitimerade sökande.

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det blir allt svårare att rekrytera den personal som behövs för att bedriva en verksamhet av god kvalitet. Orsakerna till rekryteringssvårigheterna bottenar i stora pensionsavgångar och för få utbildade pedagoger. Även övriga yrkeskategorier är svåra att rekrytera och behålla.

Kontrollaktiviteten syftar till att granska hur stor andel av förvaltningens utannonserade rekryteringar till tjänster med legitimationskrav som tillsätts av legitimerade sökande.

Följande yrkesgrupper ingår kontrollaktiviteten: förskollärare, grundskollärare, lärare inom grundsärskola samt grundlärare i fritidshem.

Kontrollen avser utannonserade tillsvidarejänster under perioden 1/1 – 31/10 2022.

Kontrollaktiviteten syftar även till att granska hur stor andel av förvaltningens utannonserade rekryteringar till tjänster med legitimationskrav registreras som avbrutna rekryteringar (utan tillsättningsbeslut i Varbi) där det beror att det saknas behöriga sökande.

Följande yrkesgrupper ingår kontrollaktiviteten: förskollärare, grundskollärare, lärare inom grundsärskola samt grundlärare i fritidshem under ovan angiven tidpunkt.

Frågeställningar

Frågeställningar:

1. Hur stor andel av utannonserade tjänster med legitimationskrav, som avser tillsvidareanställning, tillsätts av legitimerade sökande?

2. Hur stor andel av utannonserade tjänster med legitimationskrav avbryts, utan tillsättningsbeslut, på grund av att behörig sökande saknas?

Metod

Utdata från system

Framtid och utveckling

Internkontrollarbetet bör under året fortsätta att utvecklas i delar för att skapa ytterligare förståelse och förbättrad delaktighet i arbetet.

En del handlar fortsatt om att hålla i ambitionen att i möjligast mån genomföra beslutade kontrollaktiviteter *utspritt* över året. Detta möjliggör i sin tur för förbättrad uppföljning och information, detta som följd av att alla delar inte fokuseras samtidigt utan specifika områden tillåts få utrymme. Ambitionen realiserades till stor del under 2021 men kan förbättras. Vidare kan nämnden då informeras *löpande* om pågående arbete samt eventuella åtgärder som sätts in vid konstaterade brister (bland annat genom delårsrapporter), vilket även bidrar till ökad transparens i arbete. I sammanhanget bör därför även förvaltningens intern kontroll-representanter verka för att de kommungemensamma kontrollaktiviteterna genomförs under första halvåret och ej enbart under hösten. Vidare bör förvaltningens ledningsgrupp framåt engageras tidigare i processen, i synnerhet under hösten då riskidentifiering och värdering initieras, för att skapa bättre förståelse för identifierade riskområden och prioriteringar som kan behöva göras inför nästkommande år.

Arbetet i förvaltningens övergripande internkontroll-grupp bör likaså fortsätta att stärkas. Med en övergripande internkontroll-grupp, bestående av funktioner knutna till olika övergripande verksamhetsområden och processer, skapas en bredare delaktighet och ett breddat ansvarstagande för intern styrning och kontroll. Genom att gruppen formaliseras ytterligare, exempelvis genom regelbundna möten, skapas även bättre förutsättningar för att löpande under året identifiera och fånga upp potentiella risker och därigenom undvika att arbetet blir allt för statiskt under hösten.